

ارزیابی عملکرد بخش واقعی اقتصاد کشور

د سال ۱۳۷۱

مقدمه :

از آغاز سال ۱۳۶۸ باتدوین واجرای برنامه اول توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران بتدریج فضای عمومی حاکم بر اقتصاد کشور دچار تحول گردید . اقتصاد کشور که تا مقطع پایان جنگ بدلیل ضرورتهای ناشی از جنگ تحمیلی و انتخاب اولویت دفاع درسیاسگذاری اقتصادی ، بامشکلات عدیده ای مواجه شده بود ، از سال ۱۳۶۸ با اجرای بودجه برنامه ای و فعال شدن تدریجی مکانیزم های اقتصادی در کلیه زمینه ها وارد دوران کیفی جدیدی گردید که مسایل آن بطور کلی با مسایل دوران گذشته متفاوت بود . تدوین و تشدید ابعاد جنگ ، خصوصاً در سالهای پایانی آن ، که بصورت روزافزونی جو عدم اعتماد در زمینه های اقتصادی و سرمایه گذاری ایجاد کرده بود ، از یکسک طرف باعث گردید که در دوران دفاع مقدس سرمایه گذاری عمدتاً در زمینه های مختلف ، خصوصاً در زمینه های زیربنائی ، در اقتصاد کشور تحقق نیابد ، از طرف دیگر خروج مداوم سرمایه های

مالی و انسانی از کشور و گسترش دامنه خسارتهای جنگی، کشور را در وضعیتی بشدت بحرانی قرار داده بود.

اقتصاد ایران طی سه سال منتهی به سال پایانی جنگ در ابعاد مختلف تحت فشار قرار داشت. حاکمیت اقتصاد جنگی، خسارتهای وسیع وارده بر منابع اقتصادی کشور، سقوط شدید قیمت نفت در بازارهای جهانی و فشار جمعیت بر منابع کشور از جمله عواملی بود که در دوره ۶۷ - ۱۳۶۴ اقتصاد کشور را دچار رکود عمیقی نمود. طی دوره فوق الذکر تولید ملی به قیمتهای ثابت بطور متوسط سالیانه حدود $7/3$ درصد کاهش یافت که بالحاظ نمودن رشد بالای جمعیت، مبین کاهش حد و $10/3$ درصد در درآمد سرانه بود. در این دوره تشکیل سرمایه واقعی بطور متوسط سالیانه حدود ۱۹ درصد تنزل پدید آمد. در پایان سال ۱۳۶۷ شکاف عمیق بین امکانات ظرفیتهای تولیدی کشور از یک طرف و نیازهای فزاینده جمعیت از طرف دیگر رخدادی بود که انجام اقداماتی عاجل در زمینه تخصیص منابع، خصوصاً تدوین برنامه جامع اقتصادی را ایجاب می نمود.

باتدوین برنامه پنج ساله اول، دولت اقداماتی جدی در زمینه بازسازی خرابیهای ناشی از جنگ و جبران ظرفیتهای تولیدی از دست رفته را آغاز نمود. انتقال اقتصاد کشور از وضعیت رکودی بشدت نامتعادل در دوران ۶۷ - ۱۳۶۴ انجام تغییراتی در سیاستگذاری اقتصادی را ایجاب می نمود. انجام سرمایه گذاریهای تولیدی، بازسازی ویرانیهای دوران جنگ، ایجاد ساختارهای تولیدی متناسب بارشد بادوام اقتصاد و بالاخره انجام پاره ای اصلاحات ساختاری ضروری از جمله اولویتهای اساسی برنامه پنج ساله اول بود که به تصویب مجلس شورای اسلامی نیز رسید. مجموعه سیاستهایی که در راستای برنامه پنج ساله و در چهار سال اول برنامه به مورد اجرا گذارده شد، در دوره ۷۱ - ۱۳۶۸ رشد فزاینده اقتصاد را پدید آورد. طی این دوره تقریباً کلیه اهداف کلان و بخشی از برنامه

اول توسعه اقتصاد ی کشور محقق گردید و تنگناهای ساختاری اقتصاد که در اثر جنگ و استهلاك منابع بصورت جدی حیات اقتصاد ی کشور را تهدید می نمود ، بطور نسبی مرتفع گردید .

عملکرد اقتصاد در دوره ۷۰ - ۱۳۶۸ :

موفقیت های چشمگیر اقتصاد ی طی سه سال اول برنامه توسعه اقتصاد ی ناشی از عوامل متعددی بوده است . در بعد خارجی ، پایان جنگ با عراق ، بهبود نسبی قیمت نفت و بازیابی بازارهای از دست رفته نفت ، تاثیر مثبتی بر عملکرد اقتصاد بخشید . افزایش سریع قیمت نفت بدنبال تسخیر کویت توسط عراق در تابستان ۱۳۶۹ ، شوک وارد به اقتصاد جهانی در این مقطع و تحولات سیاسی بدنبال آن در مجموع شرایط محیطی مساعدی برای اقتصاد ایران ایجاد نمود . در بعد داخلی تصویب و اجرای برنامه اول ، تنظیم سیاستهای اقتصاد ی در بستری برنامه و بودجه برنامه ای و تاکید بر سیاستهای اصلاح ساختار اقتصاد ی بطور کلی نقش موثر و مثبتی در رکلیه زمینه های اقتصاد ی ایفاء نمود . مجموعه سیاستهای کلان اتخاذ شده توسط دولت در این دوران فضای سالمی برای فعالیتهای اقتصاد ی در کشور ایجاد کرد و بنگاهها و موسسات تولیدی دولتی و خصوصی باتاسی از اصلاحات اقتصادی دولت اقدام به اصلاح ساختارهای درونی خود در رکلیه زمینه ها نمودند .

وجود ظرفیتهای رشد در صنایع کشور در دوره ۷۰ - ۱۳۶۸ و اجرای سیاستهای اصلاحی در زمینه های عمده اقتصاد ی نظیر سیاستهای مالی و پولی ، سیاستهای ارزی ، رفع موانع تولید و رها سازی نسبی قیمتها ، هریک بنوبه خود در بهبود شرایط اقتصاد ی در این سالها نقش موثری داشته است . طی دوره مورد اشاره تولید ناخالص داخلی واقعی بطور متوسط سالیانه حدود ۸/۶ درصد رشد داشته است . بالاترین دستاورد اقتصاد ی کشور طی سه سال اول برنامه ایجاد ظرفیتهای تولیدی

از طریق سرمایه‌گذاریهای مولد بوده است. در این سالها تشکیل سرمایه ثابت ناخالص بطور متوسط سالیانه حدود ۱۹/۲ درصد رشد نموده و سهم آن از تولید ناخالص داخلی به حدود ۲۱ درصد رسید. باین ترتیب طی این سالها نه فقط بخشهای مختلف اقتصادی عملکرد مثبت و چشمگیری داشته‌اند، بلکه ظرفیتهای تولیدی قابل توجهی در اقتصاد کشور برای تامین رشد آتی اقتصادی ایجاد گردید. عملکرد مثبت اقتصاد و رشد قابل توجه تولید در دوره ۷۰ - ۱۳۶۸ نمی‌توانست آثار منفی جانبی در بعضی زمینه‌ها نظیر روند قیمتها و پرده اختهای خارجی کشور بر جای نهد. حجم عظیم عملیات عمرانی دولت، خصوصا در پروژه‌های غیرانتفاعی و اجتماعی را باید از جمله دلایل عمده در ایجاد عدم تعادل مالی و فشار بر قیمت کالاها و عوامل تولید در اقتصاد کشور تلقی نمود. علیرغم نقش ساختاری پروژه‌های غیرانتفاعی و اجتماعی دولت و هزینه‌های سنگین اجرای این پروژه‌ها، سرمایه‌گذاری در اینگونه طرحها بازده معقول و متناسب با حجم سرمایه‌گذاری را برای دولت ندارد. طی دوره مورد اشاره، دولت هزینه‌های سنگینی را برای اجرای سریع پروژه‌های غیرانتفاعی متحمل گردید و این امر بالطبع آثار منفی خود را در سیر بی‌رویه قیمتها و فشار بر ترازپرداختهای خارجی کشور بر جای نهاد. بدیهی است که این وضعیت نمی‌توانست در بلندمدت ادامه داشته باشد و ضرورت داشت که هرچه سریعتر اقدامات مقتضی از جانب دولت در جهت محدودیت تقاضا و تقلیل فشار بر ترازپرداختهای خارجی کشور اتخاذ شود. مجموعه شرایط و روندهای حاکم در دوره ۷۰ - ۱۳۶۸ اگرچه از نظر عملکرد اقتصادی بسیار چشمگیر بوده است، لیکن لحاظ فشار بر منابع بتدریج شرایط کیفی نوینی را بر اقتصاد کشور حاکم گردانید که وجه مشخصه آن فشار شدید بر عوامل تولید و ترازپرداختهای خارجی کشور می‌باشد.

عملکرد بخش واقعی اقتصاد در سال ۱۳۷۱ :

وضعیت اقتصاد کشور در سال ۱۳۷۱ رامی باید در شعاع عملکرد سه ساله اول برنامه ، یعنی در شرایط فشار بر عوامل تولید ، منابع مالی و ترازیبرد اختهای خارجی کشور تحلیل نمود . آمارهای واصله از دستگاههای اجرایی و نتایج مقدماتی بررسیهای آماری نشان می دهد که عملکرد اقتصاد کشور در سال ۱۳۷۱ همچون سه سال قبل از آن مثبت بوده است . همین بررسیها حاکی از آن است که اگرچه رشد اجزاء تولید ملی در سال ۱۳۷۱ مثبت بوده ، اما این رشد در کلیه اجزاء و در کل اقتصاد ملی ملایمتر از رشد در دو سال قبل یعنی سالهای ۱۳۶۹ و ۱۳۷۰ بوده است . براساس محاسبات انجام شده در سال ۱۳۷۱ تولید ناخالص داخلی به قیمتهای ثابت حد و $۶/۳$ درصد نسبت به رقم مشابه سال قبل افزایش داشته است . در این سال بخشهای خدمات ، آب و برق و گاز و کشاورزی از رشد نسبتا بالائی نسبت به رشد تولید ملی برخوردار شدند ، در حالیکه سایر بخشهای اقتصادی اگرچه عملکرد مثبت داشته اند ، لیکن رشد ارزش افزوده آنها پائین تر از متوسط سطح ملی بوده است .

بررسی حساب هزینه ملی در سال ۱۳۷۱ نیز نشانگر آنست که کلیه اقلام هزینه در این دوره از رشد مثبت و قابل توجهی برخوردار بوده اند . طی این سال مصرف کل و تشکیل سرمایه ثابت ناخالص بترتیب معادل $۶/۰$ و $۷/۱$ درصد رشد داشته اند . در بین اجزاء مصرف کل ، هزینه های مصرفی دولتی به قیمتهای ثابت در سال ۱۳۷۱ حد و ۱۱ درصد رشد نمود و این رشد باعث افزایش نسبی سهم مصرف دولتی از مصرف کل و از هزینه ملی گردید . در تحولات حاکم بر اجزاء هزینه ملی در سال ۱۳۷۱ توجه به روندها و کمیت های د و متغیر ، یعنی نتیجه رابطه مبادله بازرگانی و تغییری موجودی انبار حائز اهمیت می باشد ، زیرا هر دو متغیر فوق الذکر در سال مورد اشاره در روندها

مثبت هزینه ملی مشارکت منفی داشته اند .

بررسی بخشهای مختلف نشان می دهد که در سال ۱۳۷۱ کلیه بخشهای اقتصادی از عملکردی مثبت برخوردار بوده اند . همین بررسی بیانگر آنست که بالاترین میزان مشارکت در رشد تولید ملی در سال ۱۳۷۱ از جانب گروه کشاورزی تامین گردیده است . ارزش افزوده این بخش در سال مورد بررسی با سهمی حدود ۲۳ درصد از کل تولید ناخالص داخلی ، معادل ۷/۴ درصد بقیتمت های ثابت سال پایه رشد داشته است . سایر بخشهای اقتصادی نیز متناسب با سهمی که از تولید ملی به خود اختصاص داده اند در این سال مشارکت مثبتی در رشد تولید داشته اند و بالاترین میزان مشارکت پس از بخش کشاورزی ، به بخشهای حمل و نقل ، خدمات مستغلات و خدمات عمومی اختصاص داشته است .

در سال ۱۳۷۱ ارزش افزوده بخش زراعت با سهمی حدود ۵۵ درصد از ارزش افزوده گروه کشاورزی ، رشدی معادل ۶/۸ درصد داشته است . بررسی ارقام موجود نشان می دهد که در سال مزبور میزان تولید کلیه محصولات زراعی و باغی با استثنای پنبه ، جو و برنج از رشد بالایی برخوردار بوده است . بیشترین میزان رشد در بین محصولات زراعی ، در این سال ، در تولید دانه های روغنی ، گندم و چغندر رقت حاصل شده است . در سال ۱۳۷۱ میزان تولید برنج و جو نسبت به ارقام مشابه سال قبل تغییر محسوسی نیافته ، در حالیکه تولید پنبه افت قابل توجهی به میزان ۲۰ درصد داشته است . ارقام مقداتی بخش دامپروری نیز مبین آنست که محصولات عمده این بخش نظیر گوشت قرمز ، گوشت مرغ ، تخم مرغ و شیر از رشد نسبتاً قابل توجهی برخوردار بوده است . برپایه بررسیهای انجام شده شاخص کمی ترکیبی چهار محصول دامی فوق الذکر در سال ۱۳۷۱ حدود ۸/۴ درصد نسبت به رقم مشابه سال قبل رشد داشته است .

ارقام موجود در زمینه عملکرد بخش نفت نشان می دهد که میزان صادرات نفت خام در سال ۱۳۷۱ حدود ۲/۴ درصد نسبت به سال قبل افزایش یافته ، در حالی که نفت خام تحویلی به پالایشگاههای کشور نسبت به رقم مشابه سال قبل تغییر محسوسی نیافته است . کاهش تقاضا برای نفت خام بدلیل رکود اقتصادی حاکم بر کشورهای صنعتی و اشباع بازارهای جهانی از نفت ، در ماههای پایانی سال گذشته تاثیراتی منفی بر اقتصاد کلیه کشورهای صادرکننده نفت برجای نهاد . با این حال بخش نفت سهم متناسب خود را در رشد اقتصاد کشور در سال گذشته تامین نمود و علیرغم فشارهای وارد بر کلیه صادرکنندگان نفت خام در سطح جهان ، متوسط قیمت نفت خام صادراتی کشور در سال ۱۳۷۱ حدوداً سطحی معادل سال قبل از آن باقی ماند .

گروه صنایع و معادن در سال ۱۳۷۱ نسبت به سایر اجزاء متشکله تولید ملی عملکرد نسبتاً ضعیفی داشته است . براساس برآوردهای مقدماتی رشد ارزش افزوده این گروه از ۱۷/۲ درصد در سال ۱۳۷۰ به ۴/۷ درصد در سال ۱۳۷۱ تقلیل یافته است . عمده ترین عامل موثر در این روند کاهش عملکرد ضعیف بخش صنعت بوده که بدلیل مضایق ارزی و مشکلات ساختاری ، در سال ۱۳۷۱ باتنگناهای شدید مواجه گردیده است . مشکلات ارزی کشور خصوصاً در نیمه دوم سال ۱۳۷۱ باعث گردید که سهمیه ارزی واحد های صنعتی بزرگ کشور ، خصوصاً سهمیه های ارزی به نرخ دولتی ورقابتنی ، به حداقل ممکن کاهش یابد . صنایع کشور که مشکلات ساختاری آن در کلیه زمینه های ملی سالیان متعادی بلحاظ بهره برداری از حمایت های پنهان و آشکار پوشیده ماند ، در نیمه دوم سال گذشته با بروز اولین آثار مشکلات ارزی ، با معضلات پیچیده ای مواجه گردید .

بررسیهای مقدماتی بعمل آمده از عملکرد صنایع کشور در سال گذشته نشان می دهد که با وجود مشکلات فوق الذکر ، صنایع کشور شوکهای وارد را با نحو مطلوبی جذب نمودند . آمار تولید

محصولات عمده صنعتی در سال گذشته بیانگر آنست که حسب وفور وندرت منابع مالی (ریالی و ارزی) و وضعیت های رقابتی حاکم بر بازار، عملکرد بخشهای مختلف صنعت در تولید کالاهای مختلف بسیار متفاوت و پرنوسان بوده است. در سال مورد اشاره تولید اقلام خاصی نظیر لوازم بهداشتی خانگی و وسایل الکتریکی بشدت کاهش یافته است. این کاهش در میزان تولید بخشهایی نظیر صنایع نساجی و پوشاک و اقلام خاصی از تولیدات این بخش بسیار ملامتور بوده است. در بعضی دیگر از بخشهای تولیدی نظیر صنایع کانی غیر فلزی، صنایع غذایی و صنایع سلولزی عملکرد بخشهای تولیدی در سال ۱۳۷۱ نسبتاً مثبت بوده است. براساس بررسیهای انجام شده در مجموع ارزش افزودن بخش صنعت به قیمتتهای واقعی در سال گذشته معادل ۳/۲ درصد نسبت به رقم سال قبل رشد داشته است. آمار و ارقام کلان کشور نشان می دهد که طی سالهای ۱۳۶۹ و ۱۳۷۰ حجم موجودی مواد و وسایل و کالاهای در دست ساخت در کشور بشدت افزایش داشته است. بسیار محتمل است که بخش قابل توجهی از محتوای وارداتی نیازهای واسطه صنایع تحت پوشش سازمانها و وزارتخانه های صنعتی در سال ۱۳۷۱ از محل موجودی انبار تامین شده باشد.

در سال ۱۳۷۱ سایر اجزاء متشکله گروه صنایع و معادن، یعنی بخشهای معدن، آب و برق و گاز و ساختمان نیز به رشد متفاوتی دست یافتند. کاهش آهنگ رشد در ارزش افزودن ثابت بخش آب و برق و گاز رami باید عمدتاً بدلیل توقف صدور گاز طبیعی و در بخش ساختمان بعلمت کاهش سرعت در اجرای طرحهای عمرانی دولت و رکود بازار برای ساختمانهای خصوصی تکمیل شده، تبیین نمود. براساس بررسیهای مقدماتی در سال مورد اشاره بخشهای خدماتی عملکرد بهتری نسبت به بخشهای تولیدکننده کالاها داشته اند. در بین اجزاء تشکیل دهنده گروه خدمات، بخشهای حمل و نقل، مستغلات و خدمات عمومی بلحاظ سهم قابل توجهی که در ارزش افزوده گروه خدمات دارند،

تامین کنند ه عمد ه رشد اقتصادی گروه خدمات تلقی می شوند ۰ د رایین سال ارزش افزوده واقعی حمل و نقل هوایی حد ود ۱۶ درصد ، حمل و نقل زمینی حد ود ۱۲ درصد و بخش ارتباطات حد ود ۱۰ درصد رشد داشته است ۰

جدول شماره ۱

سهم گروههای اقتصادی در رشد تولید ناخالص داخلی

بخشهای اقتصادی	۱۳۷۱	۱۳۷۰
کشاورزی	۲/۰	۱/۴
نفت	۰/۴	۲/۴
صنایع و معادن	۱/۱	۳/۹
خدمات	۳/۳	۳/۸
نتیجه رابطه میان له بازرگانی	- ۰/۵	- ۰/۶
تولید ناخالص داخلی	۶/۳	۱۰/۹

د رسال ۱۳۷۱ هزینه ناخالص داخلی به موازات تولید ملی از رشدی حد ود ۶ درصد به قیمتهای ثابت سال پایه برخورد ارگردد ۰ د رایین سال بالاترین رشد د اجزاء متشکله هزینه ملی به هزینه های مصرفی دولتی اختصاص داشت که با افزایشی معادل ۱۱/۳ درصد روپروشد و سهم آن از هزینه ملی به حد ود ۱۲ درصد بالغ گردید ۰ سایر اجزاء هزینه ملی نیز د رسال مورد گزارش رشد

مثبت و قابل توجهی داشته اند. هزینه های مصرفی خصوصی در سال مورد اشاره در حدی پایین تر از هزینه های مصرفی دولتی و تشکیل سرمایه ناخالص رشد نمود و بهیمن دلیل نیز سهم این مولفه از هزینه ملی حدود ۳ درصد کاهش یافت.

برآورد های قطعی انجام شده در مورد تشکیل سرمایه، خصوصا در زمینه ماشین آلات، حاکی از آنست که واردات ماشین آلات سرمایه ای و تولید داخله این ماشین آلات که در سال ۱۳۷۰ به میزان بسیار چشمگیری رشد کرده بود، در سال گذشته با آهنگ ملایمتری افزایش یافت. حجم و ارزش ماشین آلات سرمایه ای وارداتی در سال ۱۳۷۰ بترتیب معادل ۱۲۲ درصد و ۱۸۵ درصد رشد داشته است، در حالیکه در سال ۱۳۷۱ رشد این متغیرها به حد و ۵۳ درصد و ۸۲ درصد محدود گردیده است. همچنین رشد تشکیل سرمایه در بخش ساختمان از حد و ۲۶ درصد در سال ۱۳۷۰ به حد و ۴ درصد در سال ۱۳۷۱ تقلیل یافت. تقلیل رشد تشکیل سرمایه بخش ساختمان در سال ۱۳۷۱ نسبت به سال ۱۳۷۰ در هر دو مولفه دولتی و خصوصی محقق شده است. سال ۱۳۷۰ بلحاظ حجم تشکیل سرمایه انجام شده در بخش ساختمان توسط بخش خصوصی و بخش دولتی یک سال پر رونق و استثنایی محسوب می شود. در سال ۱۳۷۱ اگر چه پرداختهای دولت بابت اعتبارات سرمایه گذاری ثابت، به قیمت های جاری از رشد نسبتا بالایی برخوردار بوده، لیکن در نیمه دوم سال با بروز مشکلات ارزی، تخصیص اعتبارات عمرانی با مشکلاتی مواجه گردید. همچنین بررسیهای مقدماتی از سرمایه گذاری بخش خصوصی در ساختمانهای مناطق شهری حاکی از آنست که با آغاز رکود در بخش ساختمان، رشد سرمایه گذاری بخش خصوصی در این بخش نیز تقلیل یافته است.

طی سالهای ۱۳۶۹ و ۱۳۷۰ از تخصیص یافته و گشایش شده برای ورود ماشین آلات و مواد واسطه صنایع به مقدار معتناهی افزایش یافت. بنظرمی رسد که طی دو سال فوق الذکر صنایع کشور

به مقدار قابل توجهی اقدام به افزایش موجودی انبار جهت رفع نیازهای واسطه‌ای و سرمایه‌گذاری خود نموده باشند. ارقام کلان جدول هزینه ملی نشان می‌دهد که موجودی انبار به قیمت‌های واقعی طی دوره ۷۰ - ۱۳۶۸، بطور متوسط سالیانه حدود ۴۲ درصد افزایش داشته است. این مقدار افزایش در موجودی انبار بارش قابل توجه واردات کشور به قیمت‌های ثابت به میزان سالیانه ۲۸ درصد طی همین دوره هماهنگی دارد. در سال ۱۳۷۱ موجودی انبار حدود ۱۱ درصد نسبت به رقم مشابه سال قبل کاهش یافت. با توجه به کاهش واردات به قیمت‌های واقعی در همان سال، بنظر می‌رسد که رشد اقتصاد در بخش‌های مختلف اقتصاد و افزایش سرمایه‌گذاری در ماشین‌آلات و ساختمان در سال ۱۳۷۱، به مقدار قابل توجهی با اتکاء و استفاده از موجودی انبار محقق گردیده باشد.

ارقام حساب دنیای خارج در جدول اول هزینه ملی نشان می‌دهد که از سال ۱۳۶۸ تا پایان سال ۱۳۷۰ صادرات و واردات کشور به قیمت‌های واقعی بطور متوسط سالیانه معادل ۱۳/۵ درصد و ۲۷/۸ درصد رشد داشته است. همین بررسی حاکی از آنست که از سال ۱۳۶۷ تا پایان سال ۱۳۷۰ بطور متوسط سالیانه حدود ۹ درصد نتیجه رابطه مبادله بازرگانی خارجی به زیان کشور تغییر نموده است. در سال ۱۳۷۱ صادرات به قیمت‌های واقعی کماکان حدود ۴/۴ درصد رشد داشته، در حالی که واردات واقعی معادل ۹/۷ درصد کاهش یافته است. همچنین در سال مورد اشاره نتیجه مبادله بازرگانی خارجی معادل ۴/۰ درصد به زیان کشور تغییر نمود. نتیجه رابطه مبادله بازرگانی خارجی که تغییرات آن به زیان کشور از پایان سال ۱۳۶۴ آغاز گردیده، در سال‌های اخیر، با سرعتی کمتر، اما همچنان در جهت منفی، یعنی به زیان کشور کماکان در حال تغییر است.

جدول شماره ۲
درآمد و تولید ناخالص ملی برحسب فعالیتهای اقتصادی

به قیمت جاری

(میلیارد ریال)

۱۳۷۱	۱۳۷۰	۱۳۶۹	
۱۵۳۹۲/۰	۱۱۲۲۱/۶	۸۴۱۹/۱	گروه کشاورزی
۵۶۶۹/۰	۳۹۸۹/۷	۳۷۹۳/۸	گروه نفت
۱۳۰۳۳/۰	۹۷۷۸/۲	۶۴۱۹/۸	گروه صنایع و معادن
۳۶۱/۹	۲۶۱/۵	۱۷۳/۲	معدن
۹۲۱۸/۰	۶۸۳۳/۲	۴۴۱۳/۹	صنعت
۸۳۴/۳	۵۵۴/۴	۳۹۵/۲	برق، گاز و آب
۲۶۱۸/۸	۲۱۲۹/۱	۱۴۳۷/۵	ساختمان
۳۲۵۸۵/۶	۲۴۱۹۲/۶	۱۷۴۹۸/۹	گروه خدمات
۱۱۳۰۸/۰	۸۶۴۵/۸	۶۵۴۱/۶	بازرگانی، رستوران و هتلداری
۵۲۷۳/۹	۴۳۷۱/۰	۳۶۵۲/۴	حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات
۷۱۱/۲	۵۴۰/۴	۳۵۸/۲	خدمات موسسات مالی و پولی
۷۳۸۳/۷	۵۳۵۸/۳	۳۹۳۷/۹	خدمات مستغلات و خدمات حرفه ای و تخصصی
۶۵۰۴/۹	۴۲۰۰/۹	۳۰۹۱/۶	خدمات عمومی
۱۴۰۳/۴	۱۰۷۶/۲	۸۱۷/۲	خدمات اجتماعی، شخصی و خانگی
۶۷۴/۱	۵۰۹/۵	۲۷۶/۶	کسرمی شود: کارمزد احتسابی
۶۶۰۰۵/۵	۴۸۶۷۳/۶	۳۵۷۵۵/۰	تولید ناخالص داخلی به قیمت عوامل
۶۰۳۳۶/۵	۴۴۶۸۲/۹	۳۱۹۶۱/۲	تولید ناخالص داخلی به قیمت عوامل (بدون نفت)
۲۳۵/۲	۴۶۲/۵	-۲۶۳/۴	خالص درآمد عوامل تولید از خارج
۱۸۰۵/۳	۱۴۳۴/۸	۸۸۹/۶	خالص مالیاتهای غیرمستقیم
۶۸۰۴۶/۰	۵۰۵۶۹/۹	۳۶۳۸۱/۲	تولید ناخالص ملی = درآمد ناخالص ملی (به قیمت بازار)
۱۰۵۸۵/۷	۷۶۰۰/۸	۵۴۴۲/۶	کسرمی شود: استهلاک سرمایه های ثابت
۱۸۰۵/۳	۱۴۳۴/۸	۸۸۹/۶	خالص مالیاتهای غیرمستقیم
۵۵۶۵۵/۰	۴۱۵۳۴/۳	۳۰۰۴۹/۰	درآمد ملی

جدول شماره ۳

درآمد و تولید ناخالص ملی بر حسب فعالیتهای اقتصادی

به قیمت های ثابت سال ۱۳۶۱

(میلیارد ریال)

۱۳۷۱	۱۳۷۰	۱۳۶۹	
۳۳۵۱/۶	۳۱۲۰/۲	۲۹۶۷/۵	گروه کشاورزی
۲۵۶۹/۳	۲۵۱۶/۷	۲۲۶۴/۷	گروه نفت
۲۹۳۲/۹	۲۸۰۲/۰	۲۳۲۱/۸	گروه صنایع و معادن
۷۲/۹	۶۸/۴	۶۳/۱	معدن
۳۰۰۲/۴	۱۹۴۰/۳	۱۶۴۳/۸	صنعت
۳۰۹/۱	۲۸۵/۰	۲۴۶/۷	برق، گاز و آب
۵۴۸/۵	۵۰۸/۳	۴۳۸/۲	ساختمان
۵۳۴۱/۹	۴۹۴۵/۹	۴۴۹۹/۶	گروه خدمات
۱۳۲۵/۰	۱۲۵۷/۹	۱۱۳۶/۴	بازرگانی، رستوران و هتلداری
۱۰۳۲/۲	۹۲۵/۵	۷۹۶/۲	حمل و نقل و انبارداری و ارتباطات
۱۳۸/۷	۱۲۸/۰	۱۰۱/۵	خدمات موسسات مالی و پولی
۱۴۹۰/۰	۱۳۸۳/۵	۱۲۹۰/۳	خدمات مستغلات و خدمات حرفه ای و تخصصی
۱۰۰۳/۰	۹۳۱/۹	۸۷۶/۳	خدمات عمومی
۴۵۴/۰	۳۲۹/۱	۲۹۸/۹	خدمات اجتماعی، شخصی و خانگی
۱۳۱/۳	۱۲۰/۷	۷۸/۴	کسرمی شود: کارمزد احتسابی
- ۱۴۹۷/۵	- ۱۴۳۹/۳	- ۱۳۸۰/۳	نتیجه رابطه مبادله بازرگانی
۱۳۵۶۶/۹	۱۱۸۲۴/۸	۱۰۶۶۴/۹	تولید ناخالص داخلی به قیمت عوامل
۹۹۹۷/۶	۹۳۰۸/۱	۸۴۰۰/۲	تولید ناخالص داخلی به قیمت عوامل (بدون نفت)
۱۶۸/۵	۱۹۶/۷	۶۷/۳	خالص درآمد عوامل تولید از خارج
۳۴۳/۷	۳۵۶/۴	۲۶۵/۳	خالص مالیاتهای غیرمستقیم
۱۳۰۷۹/۱	۱۲۳۷۷/۹	۱۰۹۹۷/۵	تولید ناخالص ملی = درآمد ناخالص ملی (به قیمت بازار)
۱۴۲۲/۵	۱۳۶۷/۸	۱۳۳۱/۸	کسرمی شود: استهلاك سرمایه های ثابت
۳۴۳/۷	۳۵۶/۴	۲۶۵/۳	خالص مالیاتهای غیرمستقیم
۱۱۳۱۲/۹	۱۰۶۵۳/۷	۹۴۰۰/۴	درآمد ملی

جدول شماره ۴
هزینه ناخالص ملی

به قیمت‌های جاری

(میلیارد ریال)

۱۳۷۱	۱۳۷۰	۱۳۶۹	
۴۱۲۹۴/۶	۳۱۶۷۶/۸	۲۴۰۷۰/۷	هزینه های مصرفی خصوصی
۷۹۸۸/۴	۵۳۶۷/۱	۴۰۵۴/۲	هزینه های مصرفی دولتی
۱۵۶۹۰/۹	۱۰۸۴۴/۰	۵۶۶۲/۶	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص
۷۸۱۲/۱	۴۴۶۹/۰	۱۷۶۱/۳	ماشین آلات
(۶۱۳۳/۲)	(۳۲۱۷/۰)	(۸۸۳/۷)	بخش خصوصی
(۱۶۷۸/۹)	(۱۲۵۲/۰)	(۸۷۷/۶)	بخش دولتی
۷۸۷۸/۸	۶۳۷۵/۰	۳۹۰۱/۳	ساختمان
(۴۲۲۷/۹)	(۳۳۸۶/۹)	(۲۱۶۲/۷)	بخش خصوصی
(۳۶۵۰/۹)	(۲۹۸۸/۱)	(۱۷۳۸/۶)	بخش دولتی
۶۴۴۰/۷	۵۸۰۵/۷	۴۸۲۷/۰	تغییر موجودی انبار
- ۱۸۰۱/۴	- ۲۳۰۹/۵	- ۱۳۹۶/۹	خالص صادرات کالاها و خدمات
۹۶۴۴/۸	۷۴۳۹/۳	۵۳۹۵/۱	صادرات کالاها و خدمات
۱۱۴۴۶/۲	۹۷۴۸/۸	۶۷۹۲/۰	واردات کالاها و خدمات
- ۱۸۰۲/۴	- ۱۲۷۶/۷	- ۵۷۳/۰	اشتباهات آماری
۶۷۸۱۰/۸	۵۰۱۰۷/۴	۳۶۶۴۴/۶	هزینه ناخالص داخلی
۲۳۵/۲	۴۶۲/۵	- ۲۶۳/۴	خالص درآمد عوامل تولید از خارج
۶۸۰۴۶/۰	۵۰۵۶۹/۹	۳۶۳۸۱/۲	هزینه ناخالص ملی = تولید ناخالص ملی
۱۰۵۸۵/۷	۷۶۰۰/۸	۵۴۴۲/۶	کسرمی شود : استهلاك سرمایه های ثابت
۱۸۰۵/۳	۱۴۳۴/۸	۸۸۹/۶	خالص مالیاتهای غیرمستقیم
۵۵۶۵۵/۰	۴۱۵۳۴/۳	۳۰۰۴۹/۰	درآمد خالص ملی به قیمت عوامل = درآمد ملی

جدول شماره ۵
هزینه ناخالص ملی

به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۶۱

(میلیارد ریال)

۱۳۷۱	۱۳۷۰	۱۳۶۹	
۸۷۰۶/۱	۸۲۸۱/۵	۷۵۶۳/۵	هزینه های مصرفی خصوصی
۱۶۱۴/۰	۱۴۵۰/۰	۱۳۳۶/۶	هزینه های مصرفی دولتی
۲۰۸۱/۲	۱۹۴۲/۹	۱۳۷۸/۸	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص
۸۷۸/۰	۷۸۱/۰	۴۶۰/۷	ماشین آلات
(۵۷۶/۲)	(۴۹۳/۷)	(۲۳۱/۱)	بخش خصوصی
(۳۰۱/۸)	(۲۸۷/۳)	(۲۲۹/۶)	بخش دولتی
۱۲۰۳/۲	۱۱۶۱/۹	۹۱۸/۱	ساختمان
(۶۷۱/۶)	(۶۴۲/۶)	(۵۳۴/۷)	بخش خصوصی
(۵۳۱/۶)	(۵۱۹/۳)	(۳۸۳/۴)	بخش دولتی
۷۳۳/۶	۸۲۰/۷	۸۲۱/۸	تغییر در موجودی انبار
۱۱۴۹/۲	۸۷۷/۷	۹۷۸/۴	خالص صادرات کالاها و خدمات
۲۶۴۰/۸	۲۵۲۸/۸	۲۲۵۲/۵	صادرات کالاها و خدمات
۱۴۹۱/۶	۱۶۵۱/۱	۱۲۲۴/۱	واردات کالاها و خدمات
- ۱۴۹۷/۵	- ۱۴۳۹/۳	- ۱۳۸۰/۳	نتیجه رابطه مبادله بازرگانی
۱۲۴/۰	۲۴۷/۷	۲۳۱/۴	اشتباهات آماری
۱۲۹۱۰/۶	۱۲۱۸۱/۲	۱۰۹۳۰/۲	هزینه ناخالص داخلی
۱۶۸/۵	۱۹۶/۷	۶۷/۳	خالص درآمد عوامل تولید از خارج
۱۳۰۷۹/۱	۱۲۳۷۷/۹	۱۰۹۹۷/۵	هزینه ناخالص ملی = تولید ناخالص ملی
۱۴۲۲/۵	۱۳۶۷/۸	۱۳۳۱/۸	کسرمی شود : استهلاك سرمایه های ثابت
۳۴۳/۷	۳۵۶/۴	۲۶۵/۳	خالص مالیاتهای غیرمستقیم
۱۱۳۱۲/۹	۱۰۶۵۳/۷	۹۴۰۰/۴	درآمد خالص ملی به قیمت عوامل = درآمد ملی